

Na de val
Resi Lankester
schreef boek
over zelfmoord
van haar vader
60

Mallemlen van West
De oudste
houtzaagmolen ter
wereld draait weer
als een tierelier
PS van de Week

Benny Blisto
Chef-kok over het
mislopen van de
Michelinster, zijn
liefde voor biet en
angstaanvallen

Het Parool

Vrij, Onverveerd

€ 4,00
ZATERDAG
18 JANUARI
2020
OPGERICHT IN 1940
80STE JAARGANG
NR 22.987

Verandering
Vuurwerk, carnaval
of Zwarte Piet:
geen traditie is
in beton gegoten
8

**Weér op
de schop**
Komt het ooit
nog goed met
de Belasting-
dienst?
14

**Segregatie in
het onderwijs**
De moeizame
weg naar
gemengde
klassen
12

Overbelast
**Minder werk,
meer vrije tijd**

De balans tussen werk en privé
is zoek, constateerde het advies-
orgaan WRR deze week. Uitval en
ziekteverzuim zijn het resultaat.
Is een 30-urige werkweek de
oplossing?
6

Milan en Ilya
Een 13-jarige
tweeling met
een ernstige
spierziekte en
autisme
24

Gezocht:
Artis – Lid MT
Inhoudelijke visie
Commerciële drive

SAWADEE
vakanties voor reizigers

Beleef 't tijdens een rondreis van Sawadee!

✓ Kleine groepen ✓ Ervaren reisbegeleiders ✓ Volledige CO2-compensatie

Vooruit **40**
Kunst **42**
Muziek **46**
Media **50**
Mode **54**
Beeld **56**
Boeken **58**
Geschiedenis **64**
Wetenschap **66**
Het Hoogste Woord **68**

vrij

De zelfmoord van Resi Lankesters vader 60 / Felix Rottenberg
gaat terug naar de Akbarstraat **50** / Elke groep een eigen datingapp **52**

Na de val Over de dood van een Amsterdamse boekverkoper

‘Er kon er maar één op het podium staan’

De vader van Resi Lankester, de markante boekverkoper van het Amsterdamse antiquariaat Westman's Wereld, maakte in 2001 een einde aan zijn leven. Ze schreef er het boek *Na de val* over. ‘Lang worstelde ik met de gedachte: Je hebt iets gemist.’

tekst Marjolijn de Cocq, foto Hilde Harshagen

NON-FICTIE
RESI LANKESTER
NA DE VAL

Nijgh & Van Ditmar,
€21,99
256 blz.

Het was geen on-aangekondigde dood, die van Erik Lankester – schrijver en boekverkoper in Amsterdam, eigenaar van antiquariaat Westman's Wereld in de Korte Lijnbaanssteeg. Een jaar eerder had hij al de sprong gemaakt uit de hoge ramen van de derde verdieping – en die ternauwernood overleefd. Zijn doodsverlangen werd voorafgaande aan de tweede sprong, die hem op 69-jarige leeftijd wel fataal werd, steeds meer uitgesproken. Resi Lankester (1975) was toen 26 jaar en radioverslaggever. Ze nam enkele gesprekken met hem op, die worden weergegeven in haar boek *Na de val*, dat dinsdag verschijnt. Elf dagen ervoor: ‘Ik: “Dus je wilt dood?” Hij: “Ja.” Ik: “Liever vandaag dan morgen?” Hij: “Ja.”’

Toen hij dood was, die markante vader met wie ze sinds de scheiding van haar ouders een wisselvallige verhouding had, had ze haar mobiele telefoontje in de kast gegooid. Dat had ze alleen bij zich gedragen ‘voor het geval dat’. Nu hoefde ze niet meer te wachten op het onvermijdelijke nieuws. Ze probeerde ‘licht’ te leven, zocht de roes om het leven nu eens naar eigen hand te zetten, om de zwaarte die ze mogelijk van haar vader had geërfd bij voorbaat de baas te zijn. Maar verdriet, nachtmerries en vragen drongen zich op. Zelfverwijt ook: waarom had ze hem nooit gevraagd, toen het nog kon, hoe het had gevoeld, die eerste keer bij het raam? Ze was toch journaliste? Jarenlang heeft ze zichzelf daarmee gepijnigd.

In *Na de val* beschrijft ze hoe ze voor een psychologisch maandblad kinderen van zelfmoordenaars interviewt en daardoor bij zichzelf de blik naar binnen richt. Ze besluit de dozen te openen met papieren van haar vader die ze na het leegruimen van zijn ‘imperium’ jaren ongeopend in haar kelder heeft laten staan. “Als ik het nu teruglees in mijn boek, is het bijna alsof ik het verhaal lees van een ander. Ik word met terugwerkende kracht verdrietig om dat meisje van 26 dat ik toen was. Ik heb meer compassie gekregen voor mezelf.”

U beschrijft een vader die zeer onberekenbaar was. Mogelijk was er sprake van een narcistische persoonlijkheidsstoornis, ontdekte u, en/of manische depressie. Kunt u hem achteraf beter begrijpen?

“Het is niet per se zo dat ik dingen uit mijn jeugd beter begrijp, maar dat hij plat gezegd een gestoord kantje had, werd wel heel duidelijk door al die papieren van mijn vader uit te stal-

len. Hij was zó niet te duiden. Er was de controverse van dat narcistische met een laag zelfbeeld in combinatie met misschien een manische depressie en dat laatste jaar ook het waanbeeld dat hij alzheimer had. Het is geen duidelijker, maar wel een completer beeld, waardoor ik mezelf makkelijker kan vrijpleiten. Lang worstelde ik met de gedachte: Je hebt iets gemist. Wát had ik anders kunnen zeggen of doen? Maar ik was natuurlijk ook zijn kind; eigenlijk had hij er voor mij moeten zijn. Ik probeerde er altijd voor hém te zijn.”

Waarom had ze hem nooit gevraagd hoe het had gevoeld, die eerste keer bij het raam?

Hij had ook iets geniaals, met al zijn literaire kennis en de eigenzinnige streken waarover u in het boek schrijft.

“Daarom bewonderde ik hem ook echt, ik wilde graag een dag per week in zijn winkel werken om iets van zijn kennis mee te krijgen. Als je in de winkel binnenkwam, hoefde je maar een vraag te stellen en dan kon hij zo drie uur lang antwoord geven. Klanten kwamen speciaal langs om zijn verhalen te horen. Het was een onemanshow, er kon er maar één op het podium staan. Hij was interessant, fascinerend, onderhoudend, erudiet. En als ik de stad in wilde om te shoppen, deed hij dat altijd met mij. Mijn moeder riep bij voorbaat: ‘De Kalverstraat? O nee!’ Hij kon ook een leuke, lieve vader zijn, maar er was ook die afwerende kant waardoor het altijd weer ingewikkeld werd.”

Uw moeder is tijdens het proces van uw boek overleden; voelde u zich daardoor vrijer tijdens het schrijven?

“Nu ik daar bij stilsta: ik denk het wel. Toen ik haar de verhalen had gestuurd die ik voor het maandblad had geschreven, zei ze: ‘Ja ja, ik heb ze gekregen, maar ik ben wel een beetje klaar met het onderwerp zelfmoord.’ Dat vond ik

→ **Resi Lankester: ‘Als ik het nu teruglees, is het bijna alsof ik het verhaal van een ander lees.’**

Wim Lankester – Erik L. Westman

Erik Lankester (1932-2001) heette eigenlijk Willem Jacobus Lankester. In de jaren zeventig besloot hij dat ‘Wim’ niet bij hem paste en bedacht hij het anagram Erik L. Westman – vandaar de naam van zijn antiquariaat en het literaire schotschrift dat hij in 1982 publiceerde: *Westman’s Wereld*. Dat maakte hij door eerst sarcastische artikelen naar de Amsterdamse studentenkrant *Propria Cures* te sturen – hij knipte na publicatie de stukken uit, kopieerde ze en maakte er een pamflet van. Hij hekelde onder meer uitgevers en hoofdredacteurs, van wie hij vond dat ze zijn leven hadden verwoest. Het ‘grote literaire oeuvre’ dat hij in 1982 in een interview aankondigde kwam niet tot stand en hij keerde zich verbitterd af van de mensen om zich heen en zijn eigen schrijfwerk.

ten dat ik hem zo bewonderde. Ik heb de hele middag door de stad gezworven in een soort roes, het was zo’n klap in mijn gezicht. Juist hij!”

Uw vader had grootse plannen. In 1982 kondigde hij een groot literair oeuvre aan. Zijn ‘allesomvattende boek’, constateert u, is er nooit gekomen. Hebt u dat nu niet in zekere zin alsnog geschreven?
“O nee, zo voelt dat helemaal niet. Dat is ook de erfenis van mijn vader: hij vond alles wat hij deed onder de maat, en ook alles wat anderen deden was onder de maat. Ik zal nooit denken dat ik iets groots heb gemaakt, omdat ik dan meteen zijn stem hoor. Als ik een baantje bij Blokker had, vroeg hij: waarom niet bij de Bijenkorf? Werkte ik bij de Bijenkorf, dan was het: waarom niet bij *Het Parool*? Toen ik bij de radio zat: waarom niet bij de tv? Het was nooit genoeg, het moest altijd meer. Dat was ongetwijfeld projectie van zijn eigen minderwaardigheidsgevoel.”

Een monumentje voor uw vader dan?
“Dat wel, zeker. Ik heb geprobeerd hem zo puur mogelijk neer te zetten, hoe bijzonder hij was, zonder te verhullen hoe ingewikkeld en moeilijk hij was. Het is een monumentje, en aan de andere kant ook een verslag van hoe ingewikkeld zo’n fase naar zelfdoding kan zijn. Ik heb me afgevraagd of ik hem tekort doe door zijn gekte te laten zien in bijvoorbeeld de gesprekken die ik heb weergegeven. Maar hij heeft alles zo bewust gedaan, hij wist zo goed wat hij deed, dat ik denk dat hij het ook goed zou hebben gevonden dat ik het naar buiten breng. Hij heeft per slot van rekening altijd op dat podium willen staan.”
“Ik hoop ook dat ik anderen hiermee kan helpen. Het gaat niet alleen over hem, ik wil ook andere mensen die ermee te maken hebben een hart onder de riem steken – nabestaanden, maar ook naasten die niet weten hoe te reageren. Het is zo ingewikkeld en er zijn zoveel vragen. Bij elke vraag waarop ik de afgelopen jaren een antwoord heb gekregen, kwamen er weer nieuwe vragen bij. Ik heb me nooit als doel gesteld een antwoord te krijgen op de vraag waarom hij het heeft gedaan. Je weet dat je dat antwoord nooit zult krijgen, maar de antwoorden die ik wel kreeg, hebben me veel gegeven: inzicht in hem, inzicht in mij, inzicht in ons.”

➔ Erik Lankester in antiquariaat Westman’s Wereld in de Korte Lijnbaanssteeg. FOTO PRIVÉCOLLECTIE

Naar bed met

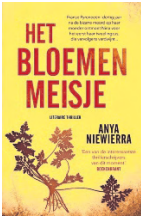
Kirsten König
van de Kinderboekhandel tipt *De sneeuwengel*, een hartenbreker van Lauren St. John over een meisje in Nairobi dat bergbeklimmer wil worden.

Een glazen pot met sneeuw

“Mijn hart brak, op pagina 84. Lauren St. John schetst het leven van Makena, een meisje dat in de drukte van Nairobi droomt van een leven als bergbeklimmer. Ze is gefascineerd door de – inmiddels gesmolten – sneeuw die haar vader voor haar meebracht van de Lewisgletsjer. Een meisje dat liever een ‘buzz cut’ heeft dan de vlechtjes van de haarsalon. Wanneer hoofdpersonages in een boek hun ouders verliezen, is dit meestal het uitgangspunt voor een spannend, louterend avontuur. Je hart breekt op het moment dat Makena er alleen voor komt te staan, omdat je enig idee krijgt hoe het is om in een Afrikaans land je geliefden te zien wegvallen door ebola, een bende, malaria of oorlog. Makena weet zich te redden dankzij een doel: een nieuwe glazen pot vullen met sneeuw – en een roedel hartverwarmende vossenjongen in de Schotse hooglanden.”
Lauren St. John, De sneeuwengel, Uitgeverij Randazzo, vertaald door Loes Randazzo, geïllustreerd door Catherine Hyde, €18,95.

Signalement
Nu ook in de boekhandel

Het Bloemenmeisje
In de Pyreneeën wordt een meisje gevonden bij het lijk van haar moeder. De autoriteiten dopen haar om tot Nina Fleurie: bloemenmeisje. Dertig jaar later is het meisje uitgegroeid tot kruidenarts. Wanneer ze wordt opgezocht door haar tweelingzus van wie ze als baby werd gescheiden, gaan ze samen op zoek naar het bizarre levensverhaal van hun moeder. Een literaire thriller van Anya Niewierra, Luitingh-Sijthoff.

Vanuit het duister stralend licht
Wanneer de Schotse missionaris en ontdekkingsreiziger dr. David Livingstone sterft in een klein dorp in West-Afrika, dragen zijn rouwende bedienden hem naar de haven, zodat hij thuis begraven kan worden. Petina Gappah beschrijft de 1000 mijl lange reis vanuit de anonieme koks, scouts en dragers. Gebaseerd op een waargebeurd verhaal, vertaald door Arjaan en Thijs van Nimwegen, Atlas Contact.

Het nieuwsdieet
Schrijver van *Het nieuwsdieet: omgaan met de overload aan informatie* Rolf Dobelli leeft al jaren zonder kranten te lezen en het nieuws te volgen. In zijn boek geeft hij de lezer praktische tips om te minderen met het nieuws. Vertaald door Sylvia Wevers, Spectrum.

De weg naar Covadonga
In *De weg naar Covadonga* schetst journalist en schrijver Edwin Winkels intieme portretten van de helden van de Spaanse wielersport. Hij neemt de lezer mee door de genadeloze natuur van de bossen van Biskaje tot het kleine dorpje Covadonga. Onderweg wordt duidelijk hoe de geschiedenis van het land is vervlochten met de sport.

Circusnachten
Journalist Jack Walser interviewt aan het einde van de 19de eeuw trapezeartisten Fere. De roman van Angela Carter vertelt over het bizarre leven van de circusartiest die werd geboren als Sophie, te vinding werd gelegd en door een prostituee onder haar hoede werd genomen alvorens in een freakshow te belanden. Vertaald door Leonoor Broeder, Uitgeverij Orlando.

Met iedere regendruppel huilt mijn mislukte leven in de natuur
Pieter Heuvelburcht blijft na het overlijden van zijn beste vriend eenzaam achter. De wiskundedocent werkt al dertig jaar met tegenzin op hetzelfde lyceum. Wanneer hij wordt gebeld door een Spaans verzorgingstehuis waar zijn oom woont, neemt hij ontslag en vertrekt hij naar Madrid. Van Gerardo Soto y Koelemeijer, uitgeverij Anabasis.

kwetsend, al dacht ik ook: wat jij vindt. Ze had ook niet veel vrouwen in mijn plannen voor dit boek. Zei: ‘Wie zit daar nou op te wachten?’ Toen ze in 2014 overleed, was ik trouwens zelf ook wel even klaar met dood en rouw en ouders die doodgaan. Het heeft een paar jaar geduurd voor ik het project weer heb opgepakt.”

Het thema zelfmoord, schrijft u, bleek veel complexer dan u had gedacht. U probeert ook een taboe te slechten.
“Ik snap niet waarom het zo’n taboe is. Per dag plegen 4 à 5 mensen zelfmoord – ik ging het telkens weer opzoeken, zoveel konden het er toch niet zijn? Maar zoveel zijn het er dus echt. Dan zijn er ook nog de mensen die het die dag overwegen en niet doen.”

Aan de andere kant – u signaleert het met woede – worden sommige zelfmoorden verheerlijkt. De sprong van Herman Brood, het einde van de film *Thelma and Louise*. Hoe ervoer u het dat uw held Joost Zwagerman, die hiertegen altijd ageerde, uiteindelijk zelf voor de dood koos?
“Ik kan er nog emotioneel van worden. Ik werd ’s ochtends gebeld door drie vrienden die wis-